

Nr 48*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om avskaffande av skatten på teknisk sprit.*

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 469 av herrar *Gösta Jacobsson* och *Risberg* samt II: 582 av herr *Nordgren*, har hemställts, »att 2 § 3 mom. samt 4 § förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin måtte upphävas».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 469.

I enlighet med utskottets hemställan i memorial nr 38 har riksdagen beslutat uppskjuta behandlingen av förevarande motioner till innevarande års höstsession.

Enligt bestämmelserna i 1 § förordningen den 26 maj 1961 (nr 181) om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat förstås med teknisk sprit sådan sprit som är avsedd att användas för tekniskt, industriellt, medicinskt, vetenskapligt eller annat likartat ändamål och som är hänförlig till tulltaxenummer 22.08 eller 22.09 A eller B. Nämda tulltaxenummer omfattar alla slag av sprit och spritdrycker. I 2 § 3 mom. förordningen den 26 maj 1961 (nr 209) om skatt på sprit och vin stadgas, att för teknisk sprit som av annan än detaljhandelsbolaget inköpes hos parlihandelsbolaget eller som införes till riket för att användas i denaturerat skick för varor hänförliga till tulltaxenummer 22.09 C, (alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker) 33.04 A (blandningar av två eller flera luktämnen samt blandningar på basis av ett eller flera av dessa ämnen, utgörande råvaror för parfymindustrin, livsmedelsindustrin eller andra industrier i den mån dessa blandningar innehåller alkohol) och 33.06 A (alkoholhaltiga parfymer, toalettmedel och kosmetiska preparat) eller ock i odenaturerat skick skall omsättningsskatt utgå med 2 kronor och 70 öre för liter. Från beskattningen undantas viss förbrukning under särskild kontroll, läkemedel, homeopatiska beredningar samt sprit, som av apotek säljs mot recept. I 3 § 3 mom. meddelas bestämmelser om skattens er-

läggande vid införsel av teknisk sprit och i 4 § stadgas om restitution av skatten vid utförsel av alkoholhaltiga preparat.

Vid införsel till riket av varor hänförliga till de i 2 § 3 mom. förordningen om skatt på sprit och vin angivna tulltaxenumren utgår särskilda tilläggs-tullar, avsedda att motsvara den inhemska omsättningsskatten på teknisk sprit. För tulltaxenummer 33.04 A är denna tilläggstull 350 kronor för 100 kg och för 22.09 C och 33.06 A 200 kronor för 100 kg.

Frågan om avskaffande av omsättningsskatten på teknisk sprit behandlades av 1958 års riksdag. 1952 års tulltaxekommitté hade i sitt betänkande (SOU 1956: 14—16) framlagt förslag om skattens avskaffande och anfört bl. a. följande.

Vid granskning av motiven för införandet av omsättningsskatten på sprit-drycker för tekniska ändamål hade tulltaxekommittén funnit, att den ut-jämning av prisskillnaden mellan förtäringssprit och sprit för tekniska ändamål, som i avsikt att minska riskerna för obehörig användning av sist-nämnda sprit utgjorde ett av huvudmotiven för skattens införande, icke upprätthållits vid senare skattehöjningar på förtäringsspriten. På grund härav och då det statsfinansiella intresset av en beskattning av lyxbetonade eller umbärliga varor sedermera tillgodosetts genom varuskatten (speciella), utgjorde ifrågakvarande omsättningsskatt en kvarleva från en tid, då för-hållandena i väsentliga avseenden var helt annorlunda. Med hänsyn härtill och då denna skatt tillförde statsverket endast omkring 4 milj. kronor årligen, talade enligt kommitténs åsikt övervägande skäl för skattens avskaffande.

Kontrollstyrelsen vitsordade i sitt yttrande över betänkandet att omsätt-ningsskatten på sprit för tekniska ändamål icke hade någon nämnvärd be-tydelse för förhindrande av obehörig användning av sådan sprit. Avveckling av omsättningsskatten skulle ur de synpunkter styrelsen företrädde knap-past medföra olägenheter, och då det därmed förenade skattebortfallet re-lativt sett var av ringa statsfinansiell betydelse, ansåg styrelsen sig kunna biträda kommitténs förslag om skattens slopande. Departementschefen för-klarade sig emellertid icke vara beredd att i det sammanhanget upptaga denna fråga till prövning. Bevillningsutskottet (bet. 1958: B 1) ansåg sig inte heller då böra ingå på närmare övervägande av frågan om ett eventuellt avskaffande av denna skatt. Då emellertid vissa skäl syntes tala för att skat-ten avskaffades, förutsatte utskottet, att Kungl. Maj:t vid lämplig tidpunkt skulle taga frågan under omprövning. Riksdagen beslöt i överensstämmelse härmed.

Beträffande de mot skatten på teknisk sprit svarande tilläggstullarna kan nämnas att kontrollstyrelsen den 25 juni 1963 i skrivelse till Kungl. Maj:t framlagt förslag till vissa ändringar i tulltaxan. Ändringarna avsåg infö-rande av tilläggstull även beträffande vissa andra tulltaxenummer än där sådan tull nu utgår. Anledningen till detta förslag var att styrelsen konsta-

terat, att snedvridning av konkurrensförhållandena uppstått genom att vissa företag importerat halvfabrikat med hög alkoholhalt på tulltaxenummer, för vilka en mot skatten på teknisk sprit svarande tilläggstull inte utgår, och sedan av halvfabrikaten framställt sådana varor, som inom landet endast får tillverkas av beskattad sprit, eller för vilka tilläggstull utgår vid import. Vid remissbehandlingen avstyrkte generaltullstyrelsen framställningen med hänvisning bl. a. till vissa administrativa svårigheter men hemställde, att därest Kungl. Maj:t skulle finna skäl överväga någon åtgärd i sammanhanget, proposition måtte framläggas om avskaffande av ifrågasvarande skatt samt de däremot svarande tullarna. Även kommerskollegium förordade samma lösning.

I ett den 28 februari 1965 avgivet remissyttrande över vissa förslag från generaltullstyrelsen rörande ändringar på tullagstiftningens område har kontrollstyrelsen även förordat avveckling av skatten på teknisk sprit och därvid hänvisat till det författningsförslag som styrelsen bifogade sitt yttrande över allmänna skatteberedningens betänkande Nytt skattesystem (SOU 1964: 25). Genom beslut den 26 mars 1965 har Kungl. Maj:t förordnat att handlingarna i ärendet avseende utvidgningen av tilläggstullarna skall överlämnas till utredningen med uppdrag att överse allmänna skatteberedningens förslag angående socialförsäkringsavgifter och indirekt beskattning samt därmed sammanhängande frågor för att av utredningen tagas i övervägande vid utredningsuppdragets fullgörande. Samtidigt förordnades att avskrift av remissyttrandet med förslag om slopande av skatten på teknisk sprit även skulle överlämnas till samma utredning.

Vidare kan nämnas att kontrollstyrelsen i sitt tidigare nämnda yttrande över allmänna skatteberedningens förslag framhållit, att de mot skatten på teknisk sprit svarande tilläggstullarna innehåller vissa protektionistiska element, som inte är helt förenliga med våra åtaganden enligt EFTA-konventionen.

I de likalydande *motionerna I: 469* och *II: 582* redovisas tulltaxekommiténs och kontrollstyrelsens ovan angivna ställningstagande till frågan om slopande av skatten på teknisk sprit samt frågans vidare behandling i detta sammanhang. Motionärerna hävdar att skatten på teknisk sprit träffar en för framställning av vissa preparat nödvändig råvara. Då en belastning av i industriell tillverkning använda råvaror med särskilda skatter är ytterst olämplig och leder till icke avsedda, snedvridande effekter, bör skatten redan av denna anledning avvecklas i nu berörda del. Härtill kommer att de preparat, för vilkas framställning den tekniska spriten kommer till användning, belastas ytterligare med två skatter, nämligen med särskild varuskatt, vilken i prop. nr 14 föreslås höjd till 50 % för vissa av dessa varor, samt med allmän varuskatt, vilken likaledes föreslås skola höjas. Inom intet annat varuområde torde förekomma en kumulativ beskattning av motsva-

rande höjd. De skäl, som lett till det i prop. nr 14 framlagda förslaget om slopande av den särskilda varuskatten på socker och sirap, kan även anföras för ett slopande av skatten på teknisk sprit. Som utvecklingen nu har gått råder inte längre de förhållanden vilka ansågs motivera att denna skatt på sin tid infördes.

Utskottet

I motionerna I: 469 och II: 582 hemställs om slopande av omsättnings-skatten på teknisk sprit.

Skatt på teknisk sprit utgår för närvarande med 2 kronor 70 öre för liter sprit, som användes för tillverkning av kosmetiska eller därmed jämför-liga preparat samt i övrigt i huvudsak för sprit som användes i odenatur-erats skick för tillverkningsändamål. Den årliga skatteinkomsten uppgår till ca 4,5 milj. kronor. Vid införsel av sådana varor, som vid inhemsk till-verkning skall belastas med skatt på teknisk sprit, utgår särskild mot skat-ten svarande tilläggstull med 2 kronor eller i vissa fall med 3 kronor 50 öre för kg vara. Tullarna varierar inte med hänsyn till varornas alkoholhalt.

Utskottet får erinra om att skatten på teknisk sprit ursprungligen till-kom för att utjämna skillnaden i pris mellan förtäringssprit och teknisk sprit i syfte att därigenom minska riskerna för obehörig användning av den tekniska spriten. Beskattningen av förtäringsspriten har sedermera skärpts i sådan grad att om denna beskattning tillämpas på den koncentre-rade tekniska spriten, priset på denna vara skulle bli närmare tjugo gånger högre än det pris som nu tillämpas på beskattad teknisk sprit. Några på-tagliga olägenheter på grund av denna prisskillnad har dock inte kunnat konstateras. Det bör i sammanhanget framhållas, att den större delen av den beskattade tekniska spriten användes i denaturerat skick och att för-brukningen av all teknisk sprit, som inte är starkdenaturerad, är under-kastad särskild kontroll.

Beträffande förbrukningen av beskattad teknisk sprit kan nämnas att den kosmetiska industrin torde svara för mer än 60 procent härav samt att es-sens- och extrakttillverkarnas andel kan beräknas uppgå till 25 procent, medan återstoden fördelas på en mångfald förbrukarkategorier.

Härav följer att de alkoholhaltiga kosmetiska preparaten, sådana som hårvatten, eau-de-cologne och rakvatten, får bära inte enbart den här av-sedda skatten utan även särskild varuskatt, motsvarande över 20 procent av konsumentpriset, och allmän varuskatt med ca 10 procent av detta pris. Ut-tagandet av två särskilda punktskatter utöver den generella beskattningen torde för närvarande vara unikt för denna varugrupp. Jämför man, som motionärerna gör, råvarubeskattningen av socker fram till den 1 juli 1965 med råvarubeskattningen av teknisk sprit framträder den skillnaden att

sötvaruindustrin, som även har att erlægga särskild varuskatt, åtnjöt avdragsrätt för erlagd sockerskatt.

Enbart de ovan redovisade omständigheterna kan enligt utskottets mening motivera en sådan omprövning av beskattningen av teknisk sprit som 1958 års bevillningsutskott i samband med behandlingen av förslaget till ny tulltaxa förväntade skulle komma till stånd vid lämplig tidpunkt.

Sedermera har emellertid framkommit förhållanden som än mer understryker behovet av en dylik omprövning. Utskottet vill erinra om att de mot skatten på teknisk sprit svarande tilläggstullarna inte tar hänsyn till den importerade varans alkoholhalt och att sådan tull därför kommer att utgå med väsentligt högre belopp på varor med låg alkoholhalt än vad den inhemska skatten gör. Konstruktionen medför alltså att tilläggstullarna för dylika varor kommer att ha en protektionistisk effekt, som inte är helt förenlig med våra åtaganden enligt EFTA-konventionen.

Större betydelse tillmäter dock utskottet de snedvridningar av konkurrensförhållandena som kontrollstyrelsen påtalat. Genom import av halvfabrikat med hög alkoholhalt har i vissa fall beskattningen helt kunnat undvikas. Detta spörsmål har sedermera hänskjutits till utredningen för översyn av allmänna skatteberedningens förslag angående socialförsäkringsavgifter och indirekt beskattning för att i samband därmed tas i övervägande.

Utskottet anser sig kunna konstatera att vägande skäl kan åberopas för den i motionerna I: 469 och II: 582 yrkade avvecklingen av omsättningskatten på teknisk sprit. Enär frågan om skattens slopande emellertid nu är föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet och då utskottet förutsätter att en sådan avveckling med hänsyn till de påtalade konkurrensrubbningsarna kommer att genomföras snarast möjligt och utan samband med frågorna om införande av mervärdeskatt, anser utskottet sig för närvarande inte böra tillstyrka bifall till motionerna.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 469 och II: 582.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 469 av herrar Gösta Jacobsson och Risberg samt II: 582 av herr Nordgren om avskaffande av skatten på teknisk sprit icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 november 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson*, Wårnberg*, Tage Johansson*, Lundström*, Gösta Jacobsson, Billman, Hellebladh och Ottosson; samt

från andra kammaren: herrar Brandt, Allard, Kärrlander, fru Nettelbrandt, herrar Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik, herrar Enskog, Forsberg, von Sydow och Börjesson i Falköping.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.